

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ДЕКОРАТИВНА ДЕНДРОЛОГІЯ

спеціальність	206 садово-паркове господарство	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	садово-паркове господарство	факультет	лісового господарства, деревооброблювальних технологій та землевпорядкування
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства

ВИКЛАДАЧ

Познякова Світлана Іванівна

Вища освіта – спеціальність «Біологія»

Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук 06.03.03 «Лісознавство і лісівництво».

Вчене звання - доцент кафедри лісівництва

Досвід роботи – 21 рік

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка 3 навчальних посібників;
- співавторка 8 публікацій, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science;
- співавторка колективних монографій;
- досвід роботи у складі НМК;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0962370753	електронна пошта	s.poznyakova@ukr.net 0962370753@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Google Meet
---------	------------	------------------	---	-----------------------	-------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів вищої освіти системи знань про декоративну дендрологію як науку; ознайомлення з видовим різноманіттям деревних рослин, їх декоративними властивостями; вивчення впливу екологічних факторів на ріст і розвиток деревних рослин, з метою найбільш раціонального використання їх у садово-парковому господарстві
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • здатність практично застосовувати набуті знання з підбору асортименту декоративних деревних рослин для озеленення певної території (ЗК 8, СК 7, ПРН 4)/ тестові завдання, усне опитування • розуміння основ інтродукції декоративних деревних рослин у садово-парковому господарстві (ЗК 7, СК 6, ПРН 5) / тестові завдання, усне опитування • здатність створювати біологічно стійкі, естетично цінні декоративні угруповання з деревних рослин на об'єктах садово-паркового господарства (ЗК 8, 9, СК 7, ПРН 9) / тестові завдання, усне опитування • здатність використовувати сучасний асортимент декоративних форм, культиварів, сортів деревних рослин, що пропонуються розсадниками для ландшафтного дизайну (ЗК 7, 8, СК 6, 7, ПРН 9) / тестові завдання, усне опитування • втілення різних способів охорони, збереження, розмноження деревних рослин на садово-паркових об'єктах (ЗК 9, СК 11, ПРН 5) / тестові завдання, усне опитування
Обсяг і форми контролю	5 кредитів ECTS (150 годин): 36 годин – лекції, 34 години – практичні роботи; модульний контроль (4 модулі); 80 годин – самостійна робота; підсумковий контроль – іспит.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>СК 6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.</p> <p>СК 7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.</p> <p>СК 11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.</p> <p>ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.</p> <p>ПРН 9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН, ЇХ ДЕКОРАТИВНІ ЯКОСТІ

Лекція 1.	Декоративна дендрологія як наука. Основні етапи її розвитку. Значення декоративних насаджень.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Деревні рослини та їх декоративні ознаки. Декоративні якості листків, крони, стовбура.	Самостійна робота	Використання декоративних якостей деревних рослин у садово-парковому господарстві.
Лекція 2.	Основи вчення про ботанічний вид. Видова та внутрішньовидова різноманітність деревних рослин.	ПЗ 2	Декоративні якості квіток та плодів деревних рослин.		Архітектурно-художні принципи побудови композицій.
Лекція 3.	Життєві форми деревних рослин. Розміри рослин як елементи декоративності.	ПЗ 3	Життєві форми деревних рослин. Застосування їх у ландшафтному дизайні.		Дендрофлора дендропарку ім. Б.Ф. Остапенка.
Лекція 4.	Онтогенез. Основні етапи онтогенезу деревних рослин.	ПЗ 4	Вивчення деревних рослин Голонасінні, родини Гінкгові, Соснові.		Збереження біологічного різноманіття деревних рослин.
Лекція 5.	Декоративні якості вегетативних та генеративних органів деревних рослин.	ПЗ 5	Вивчення деревних рослин Голонасінні, родина Соснові.		Видове різноманіття деревних рослин у дендрологічних парках України та світу.

Модуль 2. ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН. ЕКОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ

Лекція 6.	Поняття про екологічні фактори. Кліматичні екологічні фактори. Світло.	ПЗ 6	Вивчення деревних рослин Голонасінні, родина Кипарисові.	Самостійна робота	Відношення деревних рослин до екологічних факторів.
Лекція 7.	Кліматичні екологічні фактори. Тепло. Волога. Повітря.	ПЗ 7	Вивчення деревних рослин Голонасінні, родини Кипарисові, Тисові.		Світлолюбні та тіньовитривалі види дерев та чагарників.
Лекція 8.	Едафічні екологічні фактори. Орографічні (топографічні) екологічні фактори.	ПЗ 8	Вивчення деревних рослин Покритонасінні, родини Магнолієві, Барбарисові, Букові, Самшитові.		Біотичні фактори, їх вплив на ріст і розвиток деревних рослин на об'єктах садово-паркового господарства.
Лекція 9.	Біотичні екологічні фактори, їх вплив на ріст і розвиток деревних рослин.	ПЗ 9	Вивчення деревних рослин Покритонасінні, родини Березові, Ліщинові, Горіхові.		Позитивний та негативний антропогенний вплив на декоративні насадження.
Лекція 10	Антропогенні екологічні фактори. Позитивний і негативний вплив людини на рослини та рослинність.	ПЗ 10	Вивчення деревних рослин Покритонасінні, родини В'язові, Шовковицеві, Вербові.		Реконструкція декоративних насаджень.

Модуль 3. ОСНОВИ ВЧЕННЯ ПРО РОСЛИННИЙ ПОКРИВ

Лекція 11	Поняття про ареали. Класифікація ареалів деревних рослин. Дендрорайонування.	ПЗ 11	Вивчення деревних рослин Покритонасінні, родини Липові, Тамариксові, Агрусові.	Самостійна робота	<p>Історія інтродукції в Україні та світі.</p> <p>Рослини інтродуценти в озелененні ділянок різного цільового призначення.</p> <p>Інвазійні види деревних рослин, поширення та заходи боротьби із ними.</p> <p>Зональна деревна рослинність в умовах України.</p> <p>Деревні рослини у гірських регіонах, особливості поширення та розвитку.</p> <p>Лісовий фітоценоз, основні компоненти. Поняття біогеоценозу.</p> <p>Застосування різних способів розмноження деревних рослин на об'єктах садово-паркового господарства.</p>
Лекція 12	Інтродукція та акліматизація деревних рослин. Інтродукція деревних рослин у садово-парковому господарстві	ПЗ 12	Вивчення деревних рослин Покритонасінні, родина Розові.		
Лекція 13	Природна дендрофлора України. Природні зони України. Асортимент деревних рослин у садово-парковому господарстві Полісся, Лісостепу, Степу України.	ПЗ 13	Вивчення деревних рослин Покритонасінні, родини Цезальпінієві, Бобові.		
Лекція 14	Поняття про фітоценоз та біогеоценоз у садово-парковому господарстві.	ПЗ 14	Фітоценоз дендрологічного парку, лісопарку. Вивчення основних компонентів.		
Лекція 15	Насіннєве розмноження деревних рослин. Вегетативне розмноження деревних рослин. Значення різних способів для садово-паркового господарства.	ПЗ 15	Вивчення деревних рослин Покритонасінні, родини Кленові, Гіркокаштанові.		

Модуль 4. ДЕКОРАТИВНІ ЯКОСТІ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН

Лекція 16	Систематика деревних рослин та етапи її розвитку. Основні систематичні одиниці.	ПЗ 16	Вивчення деревних рослин Покритонасінні, родини Бруслинові, Маслинкові, Крушинові, Кизилові.	Самостійна робота	<p>Використання Голонасінних у ландшафтному дизайні.</p> <p>Господарське значення Голонасінних деревних рослин.</p> <p>Використання Покритонасінних у ландшафтному дизайні.</p> <p>Господарське значення Покритонасінних деревних рослин.</p> <p>Лікарські властивості деревних рослин.</p>
Лекція 17	Декоративні якості та використання у садово-парковому господарстві Голонасінних.	ПЗ 17	Вивчення деревних рослин Покритонасінні, родини Жимолостеві, Калинові, Бузинові, Маслинові.		
Лекція 18	Декоративні якості та використання у садово-парковому господарстві Покритонасінних.				

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Асортимент дерев, кущів та ліан для ландшафтного будівництва України / С.І. Кузнецов, А.І. Кушнір та ін. Київ: Компрінт, 2020. 321 с.
2. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник. Львів: Апріорі, 2008. 656 с.
3. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія. К.: Вища школа, 2003. 199 с
4. Познякова С.І., Лось С.А. Декоративна дендрологія. Голонасінні: навч. посібник. Держ. біотехнол. ун-т. Харків: Факт, 2024. 325 с.
5. Познякова С.І. Недеревні ресурси лісу. Лісові лікарські рослини. Дерева та чагарники: навч. посібник. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Харків: ТОВ «Планета-Прінт», 2020. 248 с.
6. Ситнік І.Й. Парки Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Вид. 2-ге, доп. і пероб. Харків, 2017. 225с.
7. Швиденко А.Й., Данілова О.М. Дендрологія.. Чернівці: Рута, 2003. 227 с.

Методичне забезпечення

1. Ворон В.П. Дерева та чагарники України. Атлас для практичних занять з дендрології. Х.: Нове слово, 2011. 158 с.
2. Кохановський В. М. Мельник Т. І., Коваленко І. М., Мельник А. В. Декоративна дендрологія: навч. посіб. Ч. 1. Суми: Коллаж-Прінт, 2020. 263 с.
3. Кушнір А.І., Суханова О.А. Агротехніка рослин у ландшафтному будівництві (Частина І. Хвойні). Київ: ФОП Ямчинський, 2022. 180 с
4. Кушнір А.І., Суханова О.А. Агротехніка рослин у ландшафтному будівництві (Частина ІІ. Листяні). Київ: ФОП Ямчинський, 2023. 825 с.
5. Познякова С.І. Ситнік І.Й., Севідов В.П. Дендрологічний парк ХНАУ імені В.В. Докучаєва: фотоальбом. Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків, 2016. – 52 с.
6. Ситнік І.Й. Довідник з дендрології та суміжних дисциплін. Харків: ХНАУ, 2018. 90 с.
7. Юрків З.М., Прокопчук В.М., Нейко І.С. Дендрологія (відділ покритонасінні): методичні вказівки для проведення практичних робіт та організації самостійної роботи студентами денної та заочної форм навчання освітнього ступеня «Бакалавр», галузі знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальностей 205 «Лісове господарство» і 206 «Садово-паркове господарство». Вінниця: ВНАУ, 2018. 112 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.